

ת"פ 63084/07/21 - מדינת ישראל נגד מוסה חסונה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 63084-07-21 מדינת ישראל נ' חסונה ואח'

בפני כבוד השופטת מרב גרינברג

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד יסמין שביט

נגד

הנאשמים

1. מוסה חסונה

ע"י ב"כ עוה"ד שוקרי אבו טביק וחי אוזן

2. מוחמד מסרי - נדון

גזר דין

עמוד 1

1. נאשם 1 הורשע במסגרת הסדר דיוני, בכתב אישום מתוקן, בשתי עבירות של ייצור נשק- בקבוקי תבערה בצוותא לפי סעיף 144(ב2) וסעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק).

2. לפי המתואר, בכתב האישום המתוקן, במסגרת האישום הראשון, ביום 10.5.21, על רקע הפרות סדר שהתרחשו בארץ בעיצומו של מבצע "שומר חומות" ובעיר לוד בפרט ולאחר שנודע לנאשם ולמוחמד חסונה בן דודו (להלן: "מוחמד") על מותו של מוסא חסונה, קרוב משפחה, הכינו הנאשם ומוחמד חסונה, ביום 11.5.21, שישה בקבוקי תבערה במטרה להדליקם ולהשליכם לעבר רכבים בבעלות יהודית זאת נוכח תחושות תסכול ונקמה על מותו של מוסא. בהמשך הגיעו לביתו של מוחמד בו שהו שניים אחרים, והנאשם 1 עזב את המקום. בהמשך לכך הציע מוחמד חסונה לאחרים להצית רכבים בבעלות יהודית והם הסכימו, בשעה 21:00 או בסמוך לכך, הגיעו השלושה לחניון רכבים הצמוד לבניין מגורים ברחוב בעיר לוד, מוחמד שפך בנזין על רכבים שחנו במקום ובהמשך הציתו מוחמד והאחרים את בקבוקי התבערה שהכין יחד עם נאשם 1, השליכו אותם לעבר הרכבים וגרמו להם נזקים משמעותיים.

במסגרת האישום השני הורשע הנאשם בכך שביום 12.5.21, בעת ששהה בבית מוסא חסונה המנוח, הכין יחד עם מוחמד ואחר בשם אלעזר עשרות בקבוקי תבערה במטרה להשליכם לעבר יהודים, וזאת על רקע תחושות תסכול ונקם על מותו של מוסא.

תסקיר שירות המבחן

3. הנאשם, הופנה לתסקיר חובה. הנאשם, בן 21, בן למשפחה שאינה מעורבת בפלילים, עברו נקי, סיים 12 שנות לימוד ועבד, טרם מעצרו, כמכונאי לכלים כבדים. במהלך המהומות נפגע בפניו מאבן ונגרם לו נזק קשה באזור הפה והשיניים שמקשה עליו בדיבור. הנאשם משתמש בקנאביס רפואי באישור להקלה על מכאוביו. הנאשם נוטל אחריות מלאה על מעשיו, מתחרט עליהם ומגלה תובנה להשלכותיהם. עוד הסביר, כי התנהל באופן חריג על רקע המהומות ואובדן קרוב משפחתו, וכי על אף תחושות הקשות שפקדו את משפחתו הצליח לגלות איפוק ושליטה עצמית. שירות המבחן התרשם כי בבסיס העבירה עמד הקושי של הנאשם להציב לעצמו גבולות פנימיים, והנטייה שלו להיכנע ללחץ מצד סביבתו. הנאשם הביע נכונות להשתלב בקבוצת צעירים המתמקדת בגיבוש זהות ויצירת כלים להתמודדות עם לחצים המאפיינים את גילו. עוד התרשמו, שמתקשה לעבד את מורכבות מות קרובו ולהתמודד באופן מעמיק עם תגובותיו באופן שמהווה סיכון להישנות ביצוע עבירות. מאידך העריכו שהנאשם מודע לחומרת מצבו ומעשיו, חש רתיעה מההליך המשפטי ואינו אווז בעמדות לאומניות. עוד נלקחו בחשבון שאיפותיו הנורמטיביות ונכונותו להשתלב בטיפול ולערוך שינוי בחייו כנתונים שיש בהם כדי להפחית את הסיכון במצבו. לפיכך, המליצו שלא לגזור עליו עונש מאסר שידרדר את מצבו ולהסתפק בצו מבחן ועבודות שירות.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

4. המאשימה, באמצעות ב"כ עו"ד שירי, עמדה בטיעוניה על חומרת העבירות ונסיבותיהן - ייצור בקבוקי תבערה בתקופה סוערת של הפרות סדר. לטענתה נסיבות מעשי הנאשם חמורות, במסגרת האישום הראשון הבקבוקים שייצר הושלכו בהמשך לעבר כלי רכב בבעלות יהודית ובמסגרת האישום השני ייצר עשרות בקבוקים. עוד הדגישה את הנזק לרכוש והנזק שעלול היה להיגרם לו הושלכו בקבוקי התבערה שהוכנו במסגרת האישום השני לעבר יהודים. המאשימה

סבורה שחלקו של הנאשם בייצור הנשק, משמעותי, אם כי לא השתתף בהשלכתם, וכי המניע לביצוע המעשים אינו גזעני אלא נובע מתחושות תסכול עקב מות קרובו. נוכח סמיכות הזמנים בין המעשים, סבורה, שמדובר באירוע עברייני אחד ועותרת למתחם כולל הנע בין 36-54 חודשי מאסר ולמיקום הנאשם בתחתיתו, לצד מאסר על תנאי וקנס. אשר להמלצת התסקיר סבורה שנסיונות הנאשם אין יוצאות דופן והוא לא שולב בטיפול, כי לא ניתן לגזור את עונשו מעונשיהם של אחרים בפרשה, וכי נאשם 2 הורשע בעבירה קלה יותר של מתן אמצעים לביצוע פשע.

5. ב"כ הנאשם, עו"ד אבו טביק ועו"ד אוזן, עתרו לאימוץ המלצות התסקיר. עוד סבורים שמתחם שאליו עתרה המאשימה אינו מידתי ואינו מתיישב עם הסכמותיה בנוגע לנאשמים אחרים באותה פרשה. לטענתם, אין מקום להתייחס לתיק כתיק לאומני ומדובר במעשים שבוצעו בשל העצב והכעס שחשו הנאשם ומשפחתו עקב מות קרובם. ב"כ הנאשם הפנו לגילו הצעיר של הנאשם, תסקירו החיובי ועברו הנקי. עוד הוסיפו, כי לאחר מותו המפתיע של אביו, הנאשם מסייע לאמו בטיפול באחיו ובפרנסת המשפחה. ב"כ הנאשמים הפנו לעונשיהם של אחרים בפרשה (ת"פ 63100-07-21) שנדונו בגין מעשים חמורים משמעותית לעונשי מאסר מתונים, ובין היתר לגזר דינו של מוחמד שנדון בגין מספר אישומים למאסר בן 36 חודשים. לפיכך סבורים, שיש לקבוע בעניינו עונש בן 18 חודשים ובהתחשב בהמלצת שירות המבחן, נסיבותיו המשפחתיות הקשות, מצבו הרפואי ושהייתו במעצר לתקופה ממושכת, ניתן להימנע מהטלת עונש מאסר ולהסתפק בעבודות שירות וצו מבחן.

הצדדים הגישו אסופות פסיקה.

6. עוד שמעתי כעדי אופי מטעם הנאשם את אמו, שסיפרה שנפצע במהלך המהומות וביקשה להתחשב בו, ואת אביו של מוסא חסונה המנוח, שסיפר שמשפחתם שמרה שנים רבות על יחסי שכנות טובה עם תושבי העיר היהודים ומדובר במעשה שלא יחזור על עצמו.

7. הנאשם הודה במיוחס לו והביע צער וחרטה על מעשיו. לדבריו הוא בן למשפחה נורמטיבית והמעשים לא נעשו כנגד המדינה אלא כדי להגן על משפחתו לאחר מותו של מוסא. הנאשם סיפר שמספר ימים לאחר מכן, בתקופת המהומות, הוכה, הושלכה עליו אבן ששברה את לסתו והוא אושפז, וכי המעשה לא נחקר על אף שהגיש תלונה במשטרה.

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

8. מבצע צבאי 'שומר חומות' ואירועי האלימות התרחשו בעקבותיו הרעידו את הארץ. במוקדים שונים, ובפרט בערים המעורבות, התרחשו אירועי אלימות רבים בין ערבים, יהודים וכוחות הביטחון על רקע לאומני גזעני, שכללו התפרעויות, הצתת כלי רכב, השלכת בקבוקי תבערה, יידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון ואזרחים תמימים, הבערת צמיגים וחסימת כבישים. המהומות שהתרחשו בעיר לוד, עיר מעורבת שבה מתגוררים ערבים ויהודים בשכנות, היו מן החמורות וקשות מבין אירועי הפרות הסדר שפקדו את הארץ.

9. הסיכון הנובע ממעשי התפרעות והפרות סדר על רקע לאומני לציבור כולו, רב. מדובר במעשים שעלולים להביא לפגיעה בחפים מפשע וגלומה בהם פגיעה קשה בערכים המוגנים של שמירה על שלומם וביטחונם של הציבור, בסדר הציבורי וסדרי שלטון ומשפט: "במציאות הישראלית יש בביצוע עבירות על רקע אידיאולוגי המביאות להעמקת האלימה בין קבוצות שונות של האוכלוסיה משום ערעור על סדרי המשטר הדמוקרטי" (ע"פ 8469/99 אסכין נ' מדינת ישראל (1.1.2001)).

10. עוד יודגשו הסיכון הרב הגלום בייצור בקבוקי תבערה והשימוש בהם והצורך בהחמרת ההרתעה בכל הנוגע לעבירות מעין אלו:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות מספור על החומרה שביידוי אבנים ובקבוקי תבערה. בקבוקי תבערה הריהם כנשק חם, כך גם תוחלת הסכנה מזריקתה של אבן - רבה וקשה. לדאבונו חזינו לא אחת במצבים שבהם הסבו התפרעויות מעין אלו פגיעות משמעותיות בגוף וברכוש, לעיתים אף לאובדן חיי אדם. חומרתם של מעשים כגון דא גוברת כאשר הם... מבוצעים על רקע אידיאולוגי-לאומני" (כ"ב השופט נ' סולברג בע"פ 258/17 סלאח נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (1.8.2017)).

11. נסיבות המעשים במקרה שלפנינו, חמורות:

עיתוי המעשים והרקע לביצועם - המעשים בוצעו במהלך מבצע צבאי "שומר חומות" במטרה לפגוע בשלומם ורכושם של תושבים יהודים בעיר לוד. בעניין זה נקבע כי "יש מקום ליתן משקל מתאים גם לפרק הזמן שבו נעברו העבירות, במהלכו הייתה האוכלוסייה האזרחית נתונה למתקפה של אלפי רקטות... ובמקביל התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות, שכלל תקיפת כוחות הביטחון, כמו גם תקיפת אזרחים יהודים וערבים. גם בכך יש להקρίין גם על אפיוני החומרה של ההתפרעות והעבירות האחרות שבוצעו ממניע של גזענות" (ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסווד (24.2.2022) כבוד השופט ע' פוגלמן, פסקה 10; ע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם, (30.1.2023)).

ייצור מצבור נשק- הנאשם היה מעורב בשני אירועים של ייצור בקבוקי תבערה, במהלך יומיים רצופים. ביום 11.5.21 הכין ביחד עם בן דודו מוחמד 6 בקבוקי תבערה, ביום שלמחרת, הכין עם מוחמד ואחר נוסף, עשרות בקבוקי תבערה. אמנם הוא לא נטל חלק בהשלכת בקבוקי התבערה במסגרת האישום הראשון, אלו הושלכו ע"י מוחמד ושניים אחרים אך מעורבותו בהכנת הבקבוקים ובקבוקי תבערה נוספים, מעידה שהיה בסוד העניינים וידע היטב שמטרת חבריו היא להשליכם לעבר יהודים ורכושם. חלקו של הנאשם התמצה אמנם בייצור הנשק, מצבור בקבוקי תבערה, ולא בהשלכתם אך אין בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו.

הרקע לביצוע מעשיו- כמפורט בכתב האישום המתוקן וטיעוני המאשימה, המעשים לא בוצעו מתוך מניע גזעני אלא על רקע תחושות של תסכול ונקם עקב מות קרוב משפחתו. כך או אחרת, גם אם המעשים לא בוצעו על רקע אידיאולוגי-לאומני מובהק, הנאשם וחבריו פעלו מתוך מטרה לעשות בהם שימוש כנגד יהודים, ובכוונה לגרום לנפגעים בנפש ולנזק לרכוש.

הנזק שנגרם ופוטנציאל הנזק -בקבוקי התבערה שהכינו הנאשם ומוחמד הושלכו בהמשך לעבר רכבים בבעלות יהודית וגרמו להם נזק משמעותי. בקבוקי התבערה הנוספים יוצרו במטרה לפגוע ביהודים ואך במזל לא הספיקו חבריו של הנאשם לעשות בהם שימוש. פוטנציאל הנזק ממעשי הנאשם רב, מדובר בנשק בעל פוטנציאל קטלני, ידוי בקבוקי תבערה עלול לגרום להתלקחות רחבה ואף לפגיעה באדם. "בית המשפט עמד לא אחת על הסכנה הגלומה במעשים מעין אלה, העלולים לגרום לנזק רב ואף לגבות קורבנות בנפש. לפיכך נפסק כי יש להתייחס בחומרה גם למקרים שבהם לא נגרם נזק בפועל מעבירות אלו (ראו למשל ע"פ 9821/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.11.2017); ע"פ 4324/16 נגאר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (31.7.2016)).

12. נסיבות מעשי הנאשם פגעו פגיעה מוחשית בערכים המוגנים. מאחר שמדובר בשני מעשים שבוצעו בסמיכות זמנים ועל רקע דומה, ניתן לראות בהם 'אירוע' אחד ולקבוע בעניינם מתחם עונשי כולל.

13. מדיניות הענישה הנוהגת - פסיקת בית המשפט העליון מדגישה, חוזר ושנה, את הצורך בנקיטת מדיניות ענישה מחמירה בגין עבירות נשק, בדגש על עבירות שעניינן ייצורם והשלכתם של בקבוקי תבערה המהווים נשק כמשמעותו בחוק העונשין, וייצורו נועד לצורך שימוש בו (ע"פ 292/06 פלוני נ' מדינת ישראל (6.7.2006)).

בע"פ 292/22 מדינת ישראל נ' חליל (29.5.2022) התקבל ערעור מדינה על קולת העונש שנגזר על נאשם שהשתתף, בזמן "שומר חומות" בשלוש התפרעויות אלימות, יידה אבנים לעבר שוטרים, ביקש מקטין שיכין עבורו בקבוקי תבערה וייצר אחרים בעצמו. הנאשם נדון למאסר בן 20 חודשים, בערעור, החמיר בית המשפט העליון בעונשו של הנאשם והתווספו לעונש שנגזר 12 חודשי מאסר;

בע"פ 2090/22 מדינת ישראל נ' פלוני (29.5.2022), התקבל ערעור מדינה בעניינו של קטין שהיה מעורב במעשה ידוי בקבוקי תבערה לעבר עמדת משטרה וזאת מתוך מניע לאומני, והורשע בפעולה בנשק למטרות טרור לפי חוק המאבק בטרור ועבירות נלוות. בית המשפט גזר עליו 15 חודשי מאסר, בית המשפט העליון החמיר בעונשו והעמידו על 25 חודשי מאסר חרף קטינותו;

בע"פ 5974/13 עודה נ' מדינת ישראל (16.1.2014) נדון נאשם בעל עבר פלילי, בגין עבירה של סיוע לייצור בקבוקי תבערה למאסר בן 15 חודשים, והפעלת תנאי בן שנה במצטבר. נקבע מתחם הנע בין 8-24 חודשי מאסר. ערעורו נדחה;

בת"פ (מח-י-ם) 64303-01-22 מדינת ישראל נ' חמאדה (28.9.2022) נדון נאשם בגין עבירות של ייצור בקבוק תבערה, ניסיון הצתה וחבלה במזיד ברכב למאסר בן 30 חודשים. נקבע מתחם הנע בין 24-50 חודשי מאסר. הרקע למעשה לא היה לאומני אלא סכסוך שכנים;

בת"פ (מח-י-ם) 34579-05-20 מדינת ישראל נ' מחמוד (23.11.2020) הנאשם הורשע בייצור לפחות אחד מבקבוקי

תבערה מוכנים שנתפסו ע"י המשטרה. נקבע מתחם הנע בין 14-36 חודשי מאסר, על הנאשם נגזרו 17 חודשי מאסר;

בת"פ (מח-י-ם) 37387-04-18 מדינת ישראל נ' דחל אללה (18.2.2019) נדון עניינו של נאשם שהיה מעורב בהכנת בקבוקי תבערה וידויים לעבר בית חולים, והורשע בשתי עבירות של ייצור נשק, נשיאת נשק ושתי עבירות של ניסיון הצתה, נקבע מתחם 18-36 חודשי מאסר, הנאשם נדון למאסר בן 20 חודשים;

14. ההגנה הפנתה בטיעוניה לת"פ 29555-08-21 מדינת ישראל נ' אבו סרחאן שנדון בבית משפט זה. במקרה זה הורשע נאשם, במסגרת הסדר טיעון, בייצור 10 בקבוקי תבערה על רקע אירועי 'שומר חומות'. הצדדים עתרו במשותף למאסר קצר בן 6 חודשים ויום, כשהרקע להסדר, כמפורט בגזר הדין, הם קשיים ראייתיים ניכרים שהתגלעו בתיק. אין זה המקרה שבפנינו. עוד ביקשה ההגנה לגזור גזירה שווה מעונשו של מוחמד חסונה שהורשע בשלושה אישומים חמורים בעבירות הצתה, ייצור בקבוקי תבערה ונשיאת נשק ונדון, במסגרת הסדר טיעון, למאסר בן 36 חודשים (ת"פ 63100-07-21). הרקע להסדר בתיק זה, כמפורט בגזר הדין הוא קושי ראייתי והתחשבות בעונש מקל שנגזר על אחד השותפים. נאשם 3 באותו התיק, אלעוור, שהורשע בסיוע לייצור בקבוקי תבערה במסגרת נסיבות האישום השני בתיק שלפנינו, נדון למאסר בן 18 חודשים. עונשיהם של מוחמד חסונה ואלעוור רלוונטיים לענייננו, ואתן להם משקל בקביעת מתחם הענישה.

15. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, נסיבות מעשי הנאשם והעונש שהוטל על שותפיו, מצאתי לקבוע מתחם ענישה הנע בין 25-40 חודשי מאסר.

מכאן לנאשם.

16. הנאשם צעיר, עברו נקי, טרם הסתבכותו בתיק זה ניהל אורח חיים תקין. נתוניו החיוביים עמדו בבסיס המלצת שירות המבחן להסתפקות בענישה בדרך של עבודות שירות אך הנאשם לא שולב בטיפול ולא עבר הליך שיקומי.

17. כעולה מהתעודות הרפואיות שהוגשו, הנאשם נפצע במהלך תקופת המהומות (13.5.21) מאבן שהושלכה לעברו ונפגע באזור הלסת התחתונה. נסיבותיו המשפחתיות מורכבות, אביו נפטר לפני מספר שנים, לנאשם אחות נכה והוא מסייע רבות לאמו ובפרנסת הבית. כעולה מדבריו ומדברי אמו מאסרו עלול לפגוע בו ובמשפחתו.

18. לאחר שבחנתי את כלל השיקולים, לא מצאתי מקום לסטות ממתחם הענישה לקולא מטעמי שיקום. עם זאת נתוני הטובים של הנאשם, שהייתו תקופה ממושכת בתנאי איזוק והפגיעה בו ובמשפחתו, ישמשו טעמים טובים למיקום עונשו בתחתית המתחם. טיב מעשיו ושיקולי הרתעת הרבים מחייבים מתן מעמד בכורה לשיקולי גמול, הרתעה ומניעה על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות.

19. עוד אטיל על הנאשם קנס מתון. המאשימה לא עתרה לפיצוי וכאמור הנאשם לא היה מעורב בהצתת הרכבים מושא האישום הראשון.

20. אני גוזרת, איפוא, על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 25 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו 8.7.21-1.12.21.

ב. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 4.6.23 עד שעה 10:00 בבימ"ר "הדרים". לצורך הבטחת התייצבותו למאסר תעמודנה הערבויות שהופקדו בהליך המעצר וצו עיכוב יציאה מהארץ. עם כניסתו למאסר, יושבו ההפקדות למפקיד.

ג. מאסר על תנאי בן 8 חודשים לבל יעבור עבירת נשק מסוג פשע במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר.

ד. קנס בסך ₪ 2,500 או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.9.23.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' אייר תשפ"ג, 30 אפריל 2023, במעמד הצדדים.